

25.01.2021

POL-2020-86659

Poliisihallitus

SMDno-2019-1943

Lounais-Suomen poliisilaitoksen lausunto poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelmaluonnoksesta

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa Lounais-Suomen poliisilaitokselta poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuuden toimintaohjelmaluonnoksesta vuosille 2021-2024. Lausuntoa pyydetään myös siihen kirjatuihin tavoitteista.

Lausuntopyynnön johdosta Lounais-Suomen poliisilaitos lausuu seuraavaa:

Toimintaohjelma on ehdottomasti tarpeellinen ohjaamaan poliisin liikennevalvontaa ja liikenneturvallisuustyötä tulossopimuksia pitkäjänteisemmin.

Tulossopimuksissa ovat korostuneet toimintavalmiusajat ja muut reaktiivisen toiminnan mittarit, kun taas ennalta estävän toiminnan vaikuttavuudesta kertovia mittareita ei ole saatu kehitetyksi, vaikka lain ja tavoitteiden muotoilussa sekä myös tämän toimintaohjelman tekstissä korostetaan ennalta estävän toiminnan ensisijaisuutta reaktiiviseen toimintaan nähden. Liikennevalvonnan onnistumista ja tehokkuutta mitataan edelleenkin lähinnä suoritteiden määrällä. Ennalta estävästä toiminnasta puhuttaessa liikennevalvonta muistetaan vain ajoittain.

Valtiontalouden tarkastusviraston raportissa vuodelta 2019 todetaan, että liikennevalvontatyön strateginen ohjaus on jäänyt taka-alalle poliisin vuonna 2014 tapahtuneen hallintorakennemuutoksen johdosta. Samalla liikennevalvonnan määrä ja toimenpidemäärät ovat koko ajan vähentyneet. Poliisilaitoksissa, joissa liikennepoliisisektorirakenne on purettu, vähentymisen näyttäisi raportin mukaan olevan jyrkempää kuin sektorirakenteen säilyttäneissä laitoksissa.

Sisäministeriön poliisiosastolla olisi mahdollisuus tulosohjauksen kautta ohjata poliisitoimintaa muun muassa tavoitteen asettelun, vastuukysymysten ja voimavarojen osalta, jotta liikennevalvonnan määrä pysyisi hyvällä tasolla ja jotta saavutettaisiin tavoitteet, jotka liittyvät mm. liikennekuolemien vähentämiseen. Tämä antaa vahvan perusteen nykyistä yksityiskohtaisempaan tulosohjaukseen ja tätä tukee myös ko. toimintaohjelman toimeenpano.

Toimintaohjelmaluonnoksessa mainitut kansalliset ja kansainväliset linjaukset luovat vahvan perustan poliisin liikennevalvonnalle ja liikenneturval-

lisuustyölle. Poliisilaitos pitää hyvänä, että toimintaohjelmassa painotetaan toiminnan vaikutuksellisuutta sekä toimia mittareiden kehittämiseksi.

Toimintaohjelman luvussa 7 on asetettu poliisin liikennevalvonnalle ja liikenneturvallisuustyölle tärkeitä tavoitteita. Kohtaan 7.1. yhteiskunnalliseksi vaikuttavuustavoitteeksi sopisi ehkä parhaimmin ainoastaan ensin mainittu liikennekuolemien, vakavien loukkaantumisten ja ammattiliikenteen harmaan talouden vähentäminen, kun taas rikosten ennalta ehkäisy, paljastaminen jne. voisivat liittyä kohdan 7.2. poliisin yleisiin tavoitteisiin. Kohdassa 7.2. ja sen alaotsikoissa on sekä tavoitteita että osittain myös keinoja, mikä mahdollisesti olisi hyvä huomioida tekstissä tai otsikoinnissa.

Keskeisten valvottavien asioiden luettelo kohdassa 7.3. on asianmukainen sellaisena, kuin se on luonnokseen kirjattu.

Kohdassa 8.2. on käsitelty mittareita. Toimintaohjelmassa ei määritellä käytettäviä mittareita, mikä sinänsä on tarkoituksenmukaista. Poliisilaitos haluaa nostaa esimerkkinä mittareista EU:n komission hiljattain käyttöön ottamat keskeiset suorituskykyindikaattorit, jotka valvonnan suoritteiden sijaan mittaisivat R-tutkimuksen tapaan muutoksia niissä ilmiöissä, joihin halutaan vaikuttaa, kuten mittamalla liikennevirrasta prosenttiosuus niille tienkäyttäjille, jotka ajavat nopeusrajoituksen mukaista nopeutta tai käyttävät kypärää tai turvalaitetta oikein tai ajavat sallitun veren alkoholipitoisuuden rajoissa tai ovat käyttämättä ajon aikana mobiililaitetta kädessä pitäen. Yhtenä mittarina voisi olla myös henkilövahinko-onnettomuudet.

Yhteenvetona poliisilaitos toteaa, että toimintaohjelma voisi olla jopa luonnosteltua velvoittavampi, kuten esimerkiksi on poliisin ennalta estävän toiminnan strategia. Velvoittavampana asiakirjana toimintaohjelma helpottaisi sen pohjalta tehtävän toiminta- ja kehittämissuunnitelman jalkauttamista poliisissa liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuustyön tärkeässä asiassa.

Apulaispoliisipäällikkö

Maria Hoikkala

Ylikomisario

Mika Peltola

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 25.01.2021 klo 15:14. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.